

P 3A 9110
afgiftekantoor Brussel X
Oude Graanmarkt 5
1000 Brussel

PB-PP | B-06386
BELGIE(N) - BELGIQUE

TWEEMAANDELIJKS BLAD > JAARGANG 47 > NUMMER 9 >
FEBRUARI - MAART 2023
(verschijnt niet in juli en augustus)

DE VIJFHOEK

BUREN VAN DE MARKTEN > P6-7
> CHRISTIAN DE CONINCK

BRUSSELSE ARCHITECTUUR > P8
> FLANEERWAARDIG

HALTE VAN DE MAAND > P9
> SINT-HUBERTUSGALERIJ

DE MARKTEN

brusselse
gemeenschaps
centra

©CHARLES SIX

Deze maand staat De Vijfhoek stil bij een stripmuur van François Schuiten, 'De doorgang'. Hij werd aangebracht op een stukje zijgevel tegenover het politiecmissariaat in de Kolenmarkt. Op zich een mooi contrast: enerzijds het politiecmissariaat, de plek waar talloze Brusselaars en niet-Brusselaars aankloppen met hun ellende: de aangifte van een diefstal, het betalen van een parkeerboete, de melding van geweld, ... Christian De Coninck weet er alles over en schreef hierover een dik boek vol met nare verhalen over de zelfkant van onze hoofdstad. Wij gingen hem thuis opzoeken en vertrokken met karrenvrachten spannende verhalen. En tegenover de poort van de criminele beslomeringen hangt dus een mysterieuze stripmuur dat ons doet dromen over een irrealistische droomwereld: prachtige corintische zuilen in de hemel, geheimzinnige gedaanten onderaan op het voorplan. De titel van het werk suggereert het bestaan van een passage, een doorgang, een luik naar een andere, misschien betere wereld? Wie zal het zeggen?

We blijven in dit nummer in het centrum plakken en staan stil bij 175 jaar Sint-Hubertusgalerij en de flaneerbaarheid van de stad. In de gemeenteraad luisterden we naar de lancering van een nieuw klimaatplan en de begroting van de grondregie. En 'De Markten' zelf? Dat blijft een drukke bijenkorf met talloze cursussen en workshops!

Stefan Moens

FEBRUARI - MAART IN DE MARKTEN

De donkerste maanden zijn voorbij en de dagen lengen stilaan, oef! In De Markten hebben we alleszins het jaar goed ingezet met een mooi concert van Messidor en een spetterend nieuwjaarsfeest waarop jullie massaal aanwezig waren!

Feesten geeft ons nieuwe energie om 2023 aan te pakken, want er zijn wel wat uitdagingen. De toiletten van het café zijn af, maar de rest van de werken loopt serieus wat vertraging op. We wachten zelf op meer nieuws over de timing, we houden u zeker op de hoogte van nieuwe deadlines.

In februari beginnen we het nieuwe semester weer met een aantal nieuwe en vooral veel bekende cursussen. Voor degenen die nog niet inge-

schreven zijn: haast je maar snel! Onze cursussen zijn ontzettend populair;-)

Enkele specialelesjes zijn onze DJ workshop in de krokusvakantie, de workshopreeks Not Thus, Not Thus en de Lente Refuge van Radical_Hope. De DJ-workshop is voor 13 tot 18-jarigen. Vijf dagen lang gaan we ons verdiepen tot in elk detail van een draaitafel en het DJ'en.

Voor iedereen die als vrijetijdskunstenaar of professioneel performer regelmatig of occasioneel op een podium staat, hebben we de workshop Not Thus, Not Thus. Nelle Hens reikt handvaten aan voor meer lichaamsbewustzijn. Ze doet dit via dans, maar de cursus is bedoeld voor iedereen. Dus ook voor muzikanten, acteurs,

majorette, zangers, circusartiesten, en noem maar op.

En eind maart komt Radical_Hope terug over de vloer, dit keer met Lente refuge, het langverwachte vervolg op Zomer Refuge, in het kader van ons project Forsiti'A. Je leest er alles over op pagina 3. Kom zeker proeven van de fijne vibe, of meedoen als je het voelt kriebelen.

En er staat nog zoveel meer op de planning, check regelmatig onze website, en vooral, voel je welkom in De Markten!

Eva Wilsens
Centrumverantwoordelijke

DEZE MAAND IN DE MARKTEN

Kom op zaterdag 4 februari naar De Week van de Klank in De Markten. We verwelkomen 2 workshops; 'De Mysteries van de Taal' van Catherine Delasalle en 'Satangs & Mantra's' van 'Eknath' Erwin Vann, 'Ramdas' Mathieu Robert & Nicolas Chkifi.

© ATELIER CATHERINE DELASALLE, DE MYSTERIES VAN DE TAAL

© SATSANG - NICOLAS CHKIFI

Taal is een oh zo belangrijk, maar vaak ongekend deel van ons leven. In de workshop 'De Mysteries van de Taal' kan je je eigen taal op een speelse en wat ongewone manier leren voelen en verkennen door middel van bewegingen en geluiden. Voor alle nieuwsgierigen die zichzelf beter willen leren kennen en de stem vanuit een nieuwe invalshoek willen benaderen.

Je hoeft geen zanger te zijn om aan de workshop 'Satangs & Mantra's' deel te nemen, noch hoef je een ervaren yogi te zijn. Deze workshop is voor iedereen die samen Nada Yoga wil beoefenen. Nada Yoga bestaat uit het zingen van Mantra's, Bhajans en Kirtans die lichaam, geest en ziel harmoniseren. Traditioneel wordt het zingen begeleid door het harmonium dat de melodie speelt en de tabla die de melodische en harmonische cyclus van de muziek ritmisch ondersteunt.

De Week van de Klank vindt plaats op verschillende locaties in Brussel van 30 januari tot en met 5 februari 2023. Je maakt kennis met klank en geluid en dat op alle mogelijke manieren. Tijdens deze 13de editie zijn er onder meer expo's, concerten, performances, lezingen, luistersessies, wandelingen en workshops die passen binnen het thema voor 2023: 'de stem'. Alle activiteiten zijn gratis. Het volledige programma is te vinden op de website www.deweekvandeclank.be.

Heb jij altijd al je skills achter de DJ-decks willen ontplooiën? Of heb je een DJ-mixer gekocht, maar weet je niet hoe er aan te beginnen? Aarzel niet en schrijf je in voor onze DJ-workshop tijdens de krokusvakantie! Vijf dagen lang gaan we ons verdiepen tot in elk detail van een draaitafel en het DJ'en.

DJ workshop
 • Krokusvakantie 20-24 februari
 Leeftijd: 13-18 jaar
 Uur: 13-16u
 Prijs: €60, Paspartoe kansentarieef €15

Inschrijven?
 Scan de QR-code

Week van de Klank
 • Datum: 4 februari 2023
 workshop: De Mysteries van de Taal – 14 tot 16u
 workshop: Satangs & Mantra's – 17 tot 18u30
 Gratis
 Scan voor je reservatie bij:

Satangs & Mantra's

De Mysteries van de Taal

Na een succesvolle Zomer Refuge in augustus, keert radical_hope terug naar De Markten!

Met Lente Refuge wordt er opnieuw een ruimte geïnstalleerd die ontmoetingen initieert 'door praktijk en toeval'. Tussen 13 maart en 7 april biedt radical_hope met een gecureerd programma de mogelijkheid om een selectie van praktijken te ontdekken die gegroeid zijn sinds afgelopen zomer, toen Heike Langsdorf in De Markten een nieuw co-creatief proces opstartte onder de naam Post/Pandemics.

Sinds augustus 2022 onderzoekt Post/Pandemics de vraag hoe een groep een groep wordt, hoe een groep andere groepen ontmoet, en hoe 'sociale integratie' een zeer twijfelachtig concept is. Hoe kan men zich verzetten tegen de veronderstelling dat er zoiets bestaat als een vastomlijnde samenleving waaraan de ander zich moet conformeren?

In plaats van oproepen tot deelname, selectieprocessen of strategieën om diversiteit of exclusiviteit te garanderen, verkiest Post/Pandemics het toeval door mensen uit te nodigen voor een proces van verkenning: wat gebeurt er als we NIET obsessief zoeken naar oplossingen voor problemen, verwezenlijkingen, resultaten of uiteindelijke alternatieven voor de status quo...

Tot december 2023 richt radical_hope op verschillende locaties Refuges in waar mensen elkaar 'toevallig' kunnen ontmoeten: open ruimtes waar Heike

© MIRA VERSTRAETEN EN DE DRIE KINDEREN / RADICAL_HOPE

Langsdorf en Simone Basani condities installeren om praktijken aan te gaan of gewoon rond te hangen. Tegen het einde van 2023 zal een choreografeerde conversatieruimte worden gecreëerd met de mensen die een intensievere samenwerking met elkaar willen aangaan. Het werk dat uit deze laatste fase van het proces voortkomt, zal dan een breder publiek uitnodigen.

Om met elkaar in contact te blijven tussen die Refuge periodes in, worden samen met Alice Ciresola kleine Re-gatherings georganiseerd. Deze bijeenkomsten worden gehouden om kleine verzinsels - we noemen ze graag documentaties - te delen, te vieren en te bespreken, die tijdens of tussen de Refuge-periodes door enkele van de deelnemers zijn gemaakt.

Interesse om deel te nemen? Om langs te komen? Of de vorderingen van het project te volgen? Hou dan zeker onze sociale media en website in de gaten. Of kom langs in De Markten!

• 13 maart – 7 april 2023 (doorlopend)
 tentoonstellingszaal (ingang 3 – 1e verdieping)
 GRATIS

> VERGEZICHT
BASILIEK VAN KOEKELBERG

WORKSHOPREEKS: NOT THUS, NOT THUS

Heb jij interesse in dans, theater en/of zang? Heb je ooit al eens op een podium gestaan? Dan is deze achtde-lijke workshopreeks voor zowel amateurs als professionelen misschien iets voor jou.

Tijdens 'Not thus, Not Thus' ga je via dans op zoek naar handvaten tot meer lichaamsbewustzijn, ruimte voor persoonlijke begrenzing en wederzijdse toestemming in relatie met jezelf en anderen.

"Als danseres ben ik opgeleid in een discipline waarbij aanraking een deel uitmaakt van de dans, het werk" zegt

Nelle Hens. "Het werd een norm voor me, de aanrakingen horen erbij. Tot ik er bij stil stond dat ik persoonlijke begrenzingen heb en dat deze niet elke dag dezelfde zijn. Bewust dat ik hier zelf duidelijke keuzes in kan maken, alsook mijn danspartner, en dat onze persoonlijke begrenzing net datgene is dat onze ontmoeting, creativiteit en dus dans kan verrijken."

"Hoe leer ik ja of nee te zeggen wanneer ik dit zelf wil?" en: "hoe ga ik om met een ja of nee van iemand anders?" zijn enkele vragen waarop we op een non-verbale en dansante manier mee aan de slag gaan. Er is telkens ruimte

voor experiment, improvisatie en co-creatie.

Tijdens de voorlaatste dag openen we de deuren voor het publiek. De laatste dag blikken samen terug op de dingen die we geleerd hebben tijdens de workshops.

Nelle Hens, danser, choreografe, externe vertrouwenspersoon en yoga leraar, begeleidt de workshops. In 2021 deed ze, samen met haar collega's van ONT MOET vzw, een residentie in De Markten. Ze werkten aan hun project Not Thus, Not Thus waarbij ze fo-

custen op ruimte voor persoonlijke begrenzing en de subtiele interacties die daaruit voortkomen.

Van hieruit vormde zich het idee om een workshop te organiseren in De Markten voor iedereen met interesse in dans, theater en zang.

Wil je meer weten over Nelle Hens, ONT MOET en Not Thus, Not Thus? Neem zeker een kijkje op [nellehensblog.com](#).

De workshopreeks 'Not Thus, Not Thus' start vanaf vrijdag 3 februari 2023 in De Markten.

- *Wanneer*
Vrijdag 03/02 t.e.m. 10/03,
18u00 - 19u30 atelier
Vrijdag 17/03,
18u00 - 19u30 deelmoment
Vrijdag 24/03,
18u00 - 19u30 terugkom & afsluiter
Prijs € 90, € 72 reductie en € 27 Paspartoe tegen kansentarief

Extra info?
Scan de QR code

Christian De Coninck

© STUDIO DANN

Eind jaren zestig liep er een pienter jongetje rond in de buurt van het Elisabethpark in Koekelberg dat gefascineerd was door de oranje zwaailichten van politiewagens. Hij was de zoon van een bakker en ze noemden hem 'Christianske'. In de buurt was een gevaarlijk kruispunt waar regelmatig een verkeersongeluk gebeurde. Hij noteerde dan in zijn boekje wat er was gebeurd en op een dag kreeg hij zelfs van een van de agenten een podometer in de handen; dat is een instrument voorzien van een wielletje om afstanden te meten. Zijn andere hobby's als kleine ket? Patrouilleren! Op een dag zag Christianske hoe een vrouw gillend haar huis verliet. De kleine Christian ging het huis van de vrouw binnen en vond een levenloos lichaam in een plas bloed. In plaats van weg te lopen, nam hij zijn aantekenboekje en begon als een ware Hercule Poirot aantekeningen te maken. Gelukkig was er een agent die hem optilde en naar zijn ouders bracht. Maar een ding was toen al duidelijk: Christian zou later politieagent worden.

Christian De Coninck ontvangt ons in zijn gezellige huis in Zellik. Hij heeft zonet een soort van 'memoires' gepubliceerd onder de titel 'Flikstories'. In een zestigtal korte hoofdstukken blikt de voormalige commissaris en woordvoerder van de Brusselse politie terug op zijn rijkgevulde carrière. Het mag misschien verbazen van een man die getuige was van zoveel misdaad en geweld maar het eerste onderwerp dat we in onze lange conversatie aansnijden is humor.

"Ja, dat is heel belangrijk op het commissariaat. Humor is een overlevingsstrategie. En niet alleen humor: in mijn boek zit het ook vol practical jokes die wij agenten op het commissariaat met elkaar uithaalden. Dat is een soort van schild. Ik vergelijk het graag met de bescherming van het ruimtetuig in Star Trek: alle raketten ketsen af op dat ondoordringbare schild. Maar ik moet toegeven: dat schild brokkelt met de tijd toch af hoor. Je blijft niet onberoerd bij al die criminele feiten waarvan ik getuige was in mijn carrière".

Als u in Brussel rondloopt, denkt u dan vaak aan al die 'crime scenes' die u van dichtbij heeft onderzocht?

"Ja zeker. Als ik rondloop in de stad met mijn partner, bijvoorbeeld in Borgwal bij Sint-Goriks, dan zeg ik: "Kijk, hier was dat hotel dat ooit in lichterlaaie stond en waarbij die slachtoffers zijn gevallen". En dan zegt mij partner wat geïrriteerd: "Ja, ja, dat heb je al verteld".

Maar van waar kwam die fascinatie voor het politiewerk?

"Dat weet ik eigenlijk niet. Dat is een soort van roeping, denk ik. Ik was een soort van ramptoerist avant la lettre. Als ik een zwaailicht zag dan dacht ik meteen van "Waw!". Dan moest ik echt gaan kijken wat er aan de hand was. Aan mijn familie lag het zeker niet: mijn vader was bakker in Koekelberg. In de bakkerij kwamen politieagenten wel hun pistolets halen en die wisten dat ik naar hen opkeek".

Heeft dat jarenlange werk als politie-agent uw kijk op de 'mens' op de een of andere manier getekend?

"Ja, dat bepaalt toch zeker je wereldbeeld: ik kan niet zeggen dat ik een heel positief mensbeeld heb. Ik ben daardoor misschien wel wat paranoïde geworden. Mijn partner vertrekt soms te voet van Zellik naar het centrum van Brussel en passeert dan heel wat buurten die ik als politieagent heb leren kennen en dan denk ik toch vaak: "Dat zou ik nooit doen". Mijn wantrouwen is toch altijd groot. En het gedrag van misdadigers maakt mij ook altijd erg boos: ik kan er niet bij dat iemand die alle kansen krijgt, toch beslist om het kwade te doen. Vaak zijn het altijd dezelfde daders ook".

Was er vroeger minder geweld toen u begon als politieagent?

"Ja, zeker! Ik heb de indruk dat geweld alsmear toeneemt. Vroeger werd gezag meer gerespecteerd. Er is zeker een

© STUDIO DANN

soort verharding opgetreden. Wist je dat minstens elke week 1 van mijn collega's arbeidsongeschikt wordt verklaard? Dat was vroeger ondenkbaar: een agent trad op en de dader had 'het' begrepen, die had zijn lesje geleerd. Nu is dat toch helemaal anders. Een politieagent is nu terughoudender in zijn optreden. Dat heeft ook te maken met de invloed van het comité P. Opgelet: ik vind dat toezichtorgaan heel noodzakelijk want in elke beroeps categorie zijn er rotte ap-

pels, maar vaak wordt het gedrag van een politieagent onderzocht en die zijn reputatie wordt dan toch beschadigd want achteraf blijkt vaak dat hem of haar niets verweten kan worden. Maar dan is de schade natuurlijk al gebeurd."

Hoe bent u ertoe gekomen om politieromans te beginnen schrijven?

"Dat heeft te maken met een lange hospitalisatie. Ik lag in het ziekenhuis in Aalst en ik begon een roman te lezen

en stelde vast dat in dat verhaal gewoon een procedurefout stond. Ik dacht dan bij mezelf: die schrijver heeft duidelijk geen research gedaan voor hij begon te schrijven en ik vroeg me af waarom ik zelf geen verhaal zou schrijven. Als een soort bezigheidstherapie, zonder de bedoeling te hebben om dat ooit te publiceren. Iemand had mijn verhaal gelezen en bleef maar 'zagen' dat ik toch moest proberen dat te publiceren. Ik heb het aan twee uitgeverijen aangeboden en Houtekiet heeft het gepubliceerd. Ik was toen de eerste politiecommissaris die romans schreef. De media konden eens iets positiefs schrijven over de politie (lacht)".

Het langste hoofdstuk in 'Flikstories' is het laatste waarbij u dieper ingaat op de aanslagen in Brussel, meer bepaald die op het metrostation Maalbeek. Dat was voor u de druppel die de emmer deed overlopen en u besloot om op pensioen te gaan?

"Ja, en dat moet je weten dat ik die dag niet eens ben afgedaald in het metrostation zelf. Mijn collega's drongen daarop aan: "Ga zelf maar eens kijken!" zeiden ze maar ik wilde niet nodeloos in de weg lopen en ik ben ook blij dat ik dat niet heb gedaan. Er was genoeg horror bovengronds: ik heb toen een jongen voor mijn ogen zien sterven. Dat hakt er diep in. Nu luister ik wel, als burgerlijke partij, naar het proces van de aanslagen. Ik moet toegeven dat ik er niet veel van verwacht. Ik denk niet dat dit proces

voor mij 'helend' zal werken. Maar het is natuurlijk wel noodzakelijk dat de daders worden gestraft".

Als woordvoerder stond u dagelijks in contact met de pers. Wat was voor u belangrijk voor een goede verstandhouding tussen pers en politie?

"Eerlijkheid! Dat is heel belangrijk. Ze moesten het spel eerlijk spelen anders dan zette ik hen in 'quarantaine' en dat kon soms lang duren. Ik ben eerlijk met hen en zij met mij. Maar ik moet toegeven, ik heb wel eens een tv-ploeg in de maling genomen. Dat gebeurde zo: op een bepaalde dag pakten we uit met een indrukwekkende drugsvangst. We hadden toen de drugs voor de pers tentoongesteld. Alle journalisten kwamen foto's nemen maar 1 ploeg vond het niet interessant en bleef weg. Toen die ploeg dan achteraf de beelden zag op de andere zenders telefoneerden ze mij om te vragen of ze toch langs mochten komen om beelden te schieten van de drugsvangst. Probleem: de drugs had ik al laten opbergen in de griffie. Ik ben toen bij de kruidenier naast het politiecommissariaat wat kristalsuiker en flessen water gaan halen en heb die dan voor de journalisten uitgesteld. Ze hebben nooit geweten dat het nep was maar ze hadden wel hun beelden (lacht)".

We zouden nog uren kunnen doorpraten over de donkere kant van onze hoofdstad en over de twee boeken die later op het jaar nog zullen uitkomen maar plot-

seling veert Christian De Coninck recht want hij heeft Cutie de zwerfkat horen miauwen en zo maakt een zwerver toch nog een einde aan dit boeiende gesprek.

Het boek 'Flikstories' van Christian De Coninck verscheen bij uitgeverij Houtekiet.

Stefan Moens

Résumé

À la fin des années 1960, un brillant ketje appelé « Christianske » se baladait dans le parc Elisabeth à Koekelberg. Il était fasciné par les gyrophares des voitures de police, surtout celles qui devaient gérer les accidents qui se produisaient régulièrement dans un carrefour dangereux proche du parc. Il aimait beaucoup patrouiller et consigner dans son calepin tout ce qui s'y passait. Un des officiers lui donna même un podomètre qui lui permettait de mesurer les distances. Un jour, Christianske a vu une femme hurler en quittant son logement. Une fois entré dans la maison de la femme, il découvrit un cadavre dans une mare de sang. Au lieu de s'enfuir, il sortit de sa poche son calepin et se mit à prendre des notes comme Hercule Poirot. Heureusement, un officier l'a ramené chez ses parents. Mais une chose était certaine : quand il sera grand, Christianske sera policier.

BRUSSELE ARCHITECTUUR >FLANEERWAARDIG

Maak de stad interessant vanuit wandelperspectief, maak ze attractief op ooghoogte, maak het loopniveau afwisselend, maak de gelijkvloerse beleving verrassend, maak de stad flaneerwaardig. Dat is de vijfde uitdaging voor een boeiende stad, «pas chiante».

Flaneren, curieuze neuzen, etalage likken, verborgen charmes ontsluiten, allemaal essentieel voor het kunnen genieten van een stad. Niet alleen voor stadscentra maar ook voor de omliggende woonwijken.

Het Brussels Gewest heeft via "hub.brussels" een indrukwekkend arsenaal aan ondersteuningstools uitgebouwd in de strijd tegen de handelsleegstand

en het ondersteunen van jonge ondernemers. Maar hebben zij ook oog voor het bevorderen van de aantrekkelijkheid van de stad? Diversiteit is een sleutelwoord in de attractiviteit van straten en pleinen. In het stadscentrum ontbreekt het daar nogal eens aan. Het overtal aan pralinewinkels en goedkope souvenirbazaars (de helft van de Grote Markt en oververtegenwoordigd op de Grasmarkt en Stoofstraat) en de goedkope horeca explosie op de centrale lanen zijn geen goede voorbeelden. De vrije markt redt het niet en leidt niet spontaan tot diversiteit. Het stedelijk beleid moet hier meer aandacht aan besteden, hoe moeilijk dat ook kan zijn. In sommige straten heeft de stad hiervoor nachthans hefbomen omdat zij er heel wat eigendommen beheren. De Arteveldestraat

is hiervan een voorbeeld maar daar worden de lege handelsruimten dikwijls noodgedwongen ter beschikking gesteld van stedelijke vzw's. De vitrines worden afgeplakt en zo creëert men blinde vlekken in het wandelparcours.

De bedoeling moet niet noodzakelijk zijn om alle straten vol te stouwen met handel en horeca. Kleinschalige ambachtelijke bedrijven, lang geleden actief aanwezig in de woonwijken, hebben er in nieuwe vormen zeker ook hun plaats en dragen bij tot de veelzijdigheid. Op dat vlak is de recente ontwikkeling van kleine duurzame initiatieven, bakkerijen, repairshops, herbruikwinkels, micro brouwerijen, die nu nog grotendeels onder de serres van incubatoren en acceleratoren ontwikkelen, hoopgevend. Het

volstaat om ze een volwaardige plaats te geven in het stedelijke weefsel en er plaats voor te reserveren waar nodig. Zonder hulp komen pioniers meestal terecht in de meest afgelegen hoeken. De westelijke Vlaamsesteenweg (design) is er een voorbeeld van, idem voor de Antoine Dansaertstraat (design en brouwerij) richting het kanaal.

Wat men vandaag de Dansaertwijk is gaan noemen is een interessant voorbeeld van hoe het kan ontwikkelen in de goede en in de minder goede richting. Begin jaren tachtig van de vorige eeuw werd de Antoine Dansaertstraat ontdekt door een aantal jonge modepioniers. Tussen de Ortsstraat en de Oude Graanmarkt leende een aantal fin de carrière handelspanden zich tot inte-

ressante experimentele winkelruimten voor een lage huurprijs. Samengevat: naargelang het succes van de straat stegen ook gestaag de huurprijzen en werden de kleinschalige initiatieven verdrongen door gevestigde winkelketens. De pioniers of hun navolgers vonden ruimte in de Kartuizerstraat en later op de Vlaamsesteenweg. Het voordeel van de Kartuizerstraat en de Vlaamsesteenweg is dat zij korte wandellussen vormen waardoor de attractiviteit van het geheel interessant bleef. De diversiteit heeft er wel onder geleden, weg corderie, weg krantenwinkels, weg specialisten als Sougné hengelsport. Van de "comptoirs d'horlogerie" zijn er gelukkig nog twee gebleven.

Marcel Rijdmans

© MARCEL RIJDMANS

HALTE VAN DE MAAND >SINT-HUBERTUSGALERIJ

Vorig jaar vierde Brussel de 175ste verjaardag van de Sint-Hubertusgalerij. De tijd vliegt want we herinneren ons nog de 150ste verjaardag als de dag van gisteren. De verjaardag werd gevierd met een tentoonstelling en een prachtig koffietafelboek samengesteld door de heer Paul Grosjean, telg uit de familie die vandaag de galerij nog altijd beheert. Het initiatief om in het centrum van de oude beenhouwerswijk een Franse galerij te bouwen mag ongetwijfeld een van de meest succesvolle stedenbouwkundige successen van België genoemd worden. Volgens Paul Grosjean kuieren per jaar zo maar eventjes zes miljoen passanten door de eerste voetgangerszone van Brussel die de Warmoesbergstraat en de Grasmarkt met elkaar verbindt.

Maar wie onder die miljoenen passanten zou ooit al gedacht hebben aan het lot van ene Jan Pameel? Deze Brusselse barbier had de pech dat zijn bescheiden en bouwvallige stulpje op het traject van de huidige galerij stond. En net zoals een veertigtal andere gebouwen moest ook zijn huisje worden gesloopt in naam van een nieuwerwets concept:

— La nuit s'est passée de la manière la plus tranquille. Un seul individu a été arrêté. C'est un jeune homme de seize ans qui, dans un état d'ivresse, criait *Vive la république*, en traversant la galerie Saint-Hubert. Ce matin à sept heures, la police a aussi arrêté, dans un cabaret sur la Grande-Place, un Hollandais qui poussait le même cri.

een winkelwandelgalerij onder een prachtige verrière, voorzien van moderne appartementen. Het huis van barbier Pameel stond naast de bekende afspanning De Valk. De ingang daarvan bevond zich in de Bergstraat en op de grote binnenkoer van deze herberg hadden de bloemisten hun vaste stek op donderdag en op zondag. Boompjes en bloemen werden er al roepend aan de man of vrouw gebracht. Ook de bloemisten waren niet tevreden over de megalomane plannen van architect Cluysenaar om hun oude marktpleintje te vervangen door een van de eerste overdekte markten van West-Europa. Maar de vooruitgang is niet te stuiten en de overdekte markt kwam er toch, zij het dat die financieel niet rendabel was en enkele jaren na de opening al werd vervangen door een Casino.

En wat gebeurde er met Pameel? Die was zo gehecht aan zijn bouwvallige stulpje dat hij weigerde te verhuizen. De koning, Leopold I, had op 6 februari 1839 samen met toenmalige minister van Binnenlandse Zaken Barthélémy de Theux een Koninklijk Besluit getekend waarin werd verklaard dat het project van Cluysenaar een project was

van openbaar nut en dus kon er zonder veel plichtplegingen worden ont-eigend. Pameel daarentegen vond dat noch Leopold noch alle kanonnen van de koning hem uit zijn huisje zouden krijgen. En toen de piek in zijn gevel werd gezet, nam de arme barbier zijn beste scheermes en sneed zichzelf de keel over.

We moeten toegeven: over die Pameel werd in de jaren veertig van de 19de eeuw niet veel geschreven. De vroegste verwijzing die we over hem terugvonden komt uit de krant L'Indépendance en dateert van 20 juni 1897, een artikel geschreven naar aanleiding van vijftig jaar Sint-Hubertusgalerij. En ook Grosjean spreekt in zijn koffietafelboek van 'une légende' al geeft hij wel toe dat het Brusselse scheldwoord 'architec' in die jaren ontstond en dat Cluysenaar kop van jut was en niet Joseph Poelaert een twintigtal jaren later tijdens de bouw van zijn Justitiepaleis.

Wat er ook van zij: de onteigeningen zetten in het oude centrum zeker kwaad bloed. Het duurde uiteindelijk ook lang voor de 750 arbeiders met de werken van de eigenlijke passage konden beginnen, maar na de eerstesteenlegging in februari 1846 ging het razendsnel: na 13 maanden volgde de plechtige inhuldiging door Leopold I en zijn hele familie, een maand vroeger dan voorzien! En het banket dat ter gelegenheid van de opening werd

ST. HUBERTUS GALERIJ BRUSSEL

georganiseerd telde 20 gangen: daar waren twee eetsessie's voor nodig. Het publiek kon de moderne wandelpromenade in neo-renaïssancestijl een week na de inhuldiging bewonderen, vanaf 1 juli 1847. Voor barbiers à la Pameel of beenhouwers uit de wijk was flanereren in dit stadssalon in ieder geval geen evident tijdverdrijf want wie zich wilde vergapen aan de etalages moest eerst entree betalen: 25 cent op donderdag en zondag, 10 cent op de andere dagen. De opbrengst ging wel naar het Blindeninstituut (een ander project van Cluysenaar, bij de Hallepoort).

Voor de bourgeoisie en de investeerders waren de galerijen in ieder geval een schot in de roos want het was een mooie winstgevendende vastgoedoperatie. De stad Brussel stond garant voor een winstopbrengst van drie procent. Een van de bankiers-initiatiefnemers was Jean-André De Mot (1811 – 1879).

Zijn naam prijkt nog op de binnenfaçade van de galerij en zijn zoon zou later Buls opvolgen als burgemeester van Brussel.

Enkele maanden na de inhuldiging van de galerij waart een spook door Europa: koningshuizen en kapitalisten sidderden en beefden voor een republikeinse revolutiegolf die over het continent trok. Op 9 maart 1848 meldt de krant L'indépendance Belge dat de nacht van 8 op 9 maart heel rustig was verlopen in Brussel. Op de arrestatie van een dronken zestienjarige jongen na. Hij had in de Sint-Hubertusgalerij 'Vive la République' geroepen en werd prompt gearresteerd. Ik denk dat ik ook eens op een nacht 'Vive la République' in de galerij ga roepen. En mijn gedachten zullen bij Jan Pameel zijn.

Stefan Moens

BRON: L'INDÉPENDANCE BELGE (KBR)

STADSBERICHTJES

>DE KOLENMARKT

DE OUDSTE ASTURISCHE BAR IN BRUSSEL

Wie Kolenmarkt zegt, zegt ook, Kerk van de Goede Bijstand, Sint-Jacobsroute naar Santiago de Compostela, "Au Soleil", ... en dit Spaanse beeld brengt ons vanzelf bij Bar Llanes. Llanes is het

BAR LLANES © IVAN PUT

Noord-Spaanse kuststadje in Asturië waar de eigenares van deze bar vandaan komt. Adelina Cueto Inés, geboren in Pría, arriveerde 57 jaar geleden met haar inmiddels overleden man, Maximino Bueres, in België. Het waren de jaren '60 van de vorige eeuw, toen Spanje nog niet tot de Europese Gemeenschap behoorde en de migratie vanuit Asturië naar de mijnen in Charleroi in volle gang was. Voor veel van deze migranten was bar Llanes een tweede thuis. En tot op heden zijn die vervlogen tijden nog voelbaar. Met de houtkachel, de houten tafels met de banken eromheen, de posters aan de muur, ... en de authentieke geur van een carajillo (een glaasje Spaanse espresso met brandy erin), straalt het een oude charme uit die doet denken aan het Asturië van toen. De Spaanse klanten die er vroeger veel kwamen, zijn inmiddels verhuisd naar Sint-Gillis. Er zijn meer cafés die herinneren aan die regio, maar Bar Llanes was er het eerst. Hopelijk blijft het nog lang open! Want

op het moment van het schrijven van dit berichtje is het café gesloten. Maar aangezien dat de bazin regelmatig op vakantie gaat naar haar thuisland, hoeft dit nog niet meteen zorgen te doen baren. Afwachten dus maar, en duimen!

REGENBOOGHUIS EN HET GRANDS CARMES PROJECT

Wie Kolenmarkt zegt, zegt ook Regenbooghuis.

Voor wie de Brusselse gayscene wil ontdekken, is de Kolenmarkt en omgeving 'the place to be'. De Sint-Jacobswijk, tussen de Grote Markt en het Fontainasplein, was in de jaren zeventig een stadskanker in het hart van Brussel. Beetje bij beetje openden homobars en zelfs een sauna, en de buurt veerde weer recht. Sinds 2002 bevindt zich in de straat ook het Rainbowhouse Brussels, de thuisbasis van zowel Frans- als

Nederlandstalige LGBTQIA+ (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer, Intersex, Asexual, enz.) verenigingen in de Brusselse regio.

Sinds enkele maanden is er ook het LGTBQIA+ Gemeenschapscentrum "Les Grands Carmes" in de Lievevroubroersstraat. Het is een project dat wordt geleid door een groep verenigingen. Ze hebben van de stad Brussel de tijdelijke ingebruikname verkregen van een terrein van 1800 vierkante meter in de Lievevroubroerstraat, op een steenworp afstand van Manneken Pis. Les Grands Carmes werkt aan de oprichting van een centrum voor culturele en educatieve evenementen, met een sociaal café, co-working en culturele ruimtes, kantoren voor de Brusselse LGBTQIA+-verenigingen en een Rainbow House of Health (MACS Brussels Checkpoint) vanaf januari.

Vanaf 2023 is er in de verbouwde bar ook een tentoonstelling te bezichtigen "Out of the rabbit hole, activism against stigma", een verzameling illustraties gemaakt door Conigli bianchi, een internationaal collectief van kunstenaars die zich inzetten tegen hiv.

© JEAN-PAUL REMY

QR-CODES BIJ STRIPMUREN

Wie Kolenmarkt zegt, zegt ook stripmuren. De Doorgang van Schuyten is er maar eentje van.

Op de Kolenmarkt kan je ook de allereerste stripmuur uit 1991, Ragebol van Frank Pé, bewonderen. Aan de tekening kan je duidelijk zien dat de omgeving er deel van uitmaakt; dat stadsvernieuwing en kunst mekaar ontmoeten.

Maar ook de eerste homo-lesbo- en transgender stripmuur in Europa "Out in the Street" is te vinden in de Lollepotstraat (ooit nog uitgeroepen tot de mooiste straatnaam van het Brussels Gewest), het zijstraatje van de Platteste en de Kolenmarkt. Het is de eerste permanente gigantische stripmuur (40 meter lang) die een reeks van LGBTQIA+ portretten voorstelt.

Met humor en spot etaleert dit project ongecompliceerd de moeilijkheden waarmee de LGBTQIA+ gemeenschap wordt geconfronteerd. De zichtbaarheid van lesbische vrouwen, de niet-erkenning van de rechten van transgenders en interseksuelen in België, maar ook hoe men opvoedt en de beledigingen, het geweld en de vele stereotypen waarmee deze erg diverse gemeenschap wordt geconfronteerd.

Het grootste werk is een fresco van de Duitse artiest Ralf König, een prominente ster en referentie in de wereld van het LGBTQIA+-stripverhaal. Zijn werk werd vertaald in meer dan 11 talen en uitgegeven in 17 landen.

De muurschildering die in 2015 nog met veel enthousiasme werd onthaald, zorgde enkele jaren later (2018) even voor ophef. De muurschildering werd beklad met woorden als "Transfobie" en "Racisme", omwille van het "gekarikaturiseer-

© URBANA

de en stigmatiserende" karakter van de tekening, aldus de toenmalige woordvoester van Rainbow House. Vooral de zwarte lesbienne en de drag queen op de tekening werden gevisieerd.

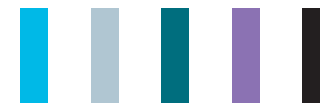
Kunstenaar Ralf König, die talloze prijzen ontving voor zijn inzet voor de LGBTQIA+ zaak en internationaal werd erkend, ontsnapte dus niet aan kritiek.

Maar hij is niet de enige. Volgens het feministisch collectief Noms Peut-Être zijn er zeker 13 van de in totaal 69 stripmuren beledigend wegens racistisch en seksistisch. De organisatie vond dat die tekeningen moesten verdwijnen, en stapte daarvoor drie jaar geleden naar het stadsbestuur. Maar dat wil niet overgaan tot verwijderen en besliste onlangs dat in plaats daarvan alle muurschilderingen voorzien worden van een QR-code. Als je die scant krijg je tekst en uitleg over de tekening. De context van sommige tekeningen, met striphelden en personages uit het midden van de vorige eeuw, is veranderd en daarom is er uitleg nodig. De stripmuren geven de geschiedenis weer. Voor het project is 40.000 euro geïnvesteerd en wordt samengewerkt met het Brussels Stripmuseum en onderzoekers van het Brussels Studies Institute. Inmiddels hebben 50 van de 69 stripmuren een QR-code. Dit jaar krijgen de resterende muurschilderingen er ook een.

Greet Callaerts

GEMEENTERAAD

>KLIMAATPLAN

Tijdens de gemeenteraadszitting van 12 december 2022 stelt schepen van klimaat Benoit Hellings (Ecolo-Groen) het nieuwe klimaatplan van de stad voor. Dit kwam tot stand met de medewerking van de nieuwe cel klimaat, die uit een tiental personen bestaat.

Doelstellingen: 55% vermindering van broeikasgassen op het grondgebied van de stad tegen 2030, koolstofneutraliteit tegen 2050, en voor de talrijke openbare gebouwen tegen 2040.

Het plan bestaat uit 11 hoofdstukken: energie, mobiliteit en openbare ruimte, afval, water, voedsel, vegetatie en biodiversiteit, evenementen/cultuur/toerisme, economie, jeugd, bestuurlijke transformatie en territoriaal bestuur. De stad Brussel is als overheidsinstantie verantwoordelijk voor 2% van de uitstoot op haar grondgebied, maar kan een leidende rol spelen om lokale actoren te ondersteunen. Het vorige klimaatplan, opgesteld in 2018 voorzag 28 streefdoelen, het huidige plan telt er 120. Voor het eerst zullen organisaties buiten de structuren van de stad aangesproken worden, zoals vakbonden, verenigingen, actoren op het grondgebied van de stad.

Gemeenteraadslid Bruno Bauwens (PTB*PVDA) vindt dit een belangrijk plan. Renolution is de naam van de renova-

tiestrategie voor het Brussels gewest, met als doelstelling tegen 2050 een derde van het gemiddelde verbruik van alle Brusselse woningen te bereiken ten opzichte van de huidige situatie. Renolution, aldus het gemeenteraadslid, is enkel voor diegenen die er de financiële middelen voor hebben. Hij pleit voor een renteloze lening voor de minder kapitaalkrachtigen.

Het klimaatplan wordt goedgekeurd, PTB*PVDA en MR/Open VLD onthouden zich bij de stemming.

Schepen van huisvesting Lydia Mutyebele Ngoi (PS) stelt de begroting 2023 van de grondregie voor. De stad bezit ongeveer 3600 woningen. Ten opzichte van 2021 wordt een stijging van 19% huurontvangsten verwacht: 36.295.915 euro (2021), 43.739.339 euro (2023). Uitgaven worden geraamd op 59.018.396 euro, investeringen op 31.000.000 euro.

Gemeenteraadslid Riet Dhont (PTB*PVDA) vindt het aanbod van stadswoningen te klein. Er staan 50.000 mensen op wachtlijsten voor sociale woningen, meldt ze. Volgens het gemeenteraadslid zou 40% van het woningenbestand moeten beheerd worden door een publieke vastgoedoperator.

Gemeenteraadslid Bertin Mampaka (MR) meent een redevoering te moeten afsteken. Enkele van zijn citaten wil

© STAD BRUSSEL - BENOIT HELLINGS

ik u niet onthouden: "De stad beschikt over een instrument dat iedereen, Bart De Wever in Antwerpen inbegrepen, benijdt. Ik bedoel hiermee een privépatrimonium dat de stad toelaat winst te genereren wat het haar mogelijk maakt politieagenten en leerkrachten beter te verlonen en onze ambtenaren te betalen. Het kan er ook voor zorgen dat de lasten verminderen die de dappere huurders van de grondregie nu moeten betalen, want volgens de cijfers die ons hier worden voorgelegd zijn ze slechter af dan huurders van privéwoningen."

De heer Mampaka beweert dat hij enkele mensen plezier zal doen en correct zal zijn met iemand die hij graag heeft, Yvan Mayeur, oud-burgemeester en oud-voorzitter van het OCMW. Hij zegde me, aldus de schepen: "Bertin, mijn boetiek (de heer Mampaka zegt zich niet te herinneren of het Hermès was of Vuitton) verhuur ik duur. Hiermee verdien ik geld om uitgaven van het OCMW af te schrijven, en de meest behoeftigen op dit grondgebied te helpen." Hij vervolgt met "voor diegenen die het niet weten, ik was vroeger

schepen van de grondregie." Dan richt hij zich tot burgemeester Close: "u bent het geheugen van de stad, ik ook." Hij gaat verder: "Beste collega's, ik vraag jullie aandacht, want ik geef hier geen show, kameraden, ik deel jullie belangrijke informatie mee over een doeltreffend en winstgevend beheer van onze gemeente."

Is er iemand in de zaal die deze man kan beschermen tegen zichzelf?

Mireille Willems

BERICHTJES VAN HIER EN GINDER

VROUWENLENTE | PRINTEMPS DES FEMMES

WWW.VROUWENLENTE.BRUSSELS | VERWACHTINGEN - ATTENTES | SPEAK UP | 10, 11 & 17.03.2023 | OP DRIE LOCATIES IN BRUSSEL

VR | VE 10.03
ZA | SA 11.03
VR | VE 17.03.2023

f vrouwenlente printempsdesfemmes | v vrouwenlente.brussels

V.U. : Rita L'Enfant, Gallaitstraat 86, 1030 Schaarbeek | Design by www.grafik.brussels

Maatschappelijke verwachtingen, er zijn er nogal wat. Wanneer voldeed je aan het schoonheidsideaal? Wat maakt dat de zorg voor ouders en kinderen nog het meest bij vrouwen terechtkomt? En houden we deze verwachtingen misschien ook zelf in stand?

Zet vrijdag 10, zaterdag 11 en vrijdag 17 maart in jullie agenda en neem deel aan workshops, expo's, debatten, films en feest!

Meer info? Scan de QR-code

COLOFON

Werkten aan dit nummer mee:

Eva Wilsens, Hanne De Nil, Hanne Reyners, Salwa Achabouch, Hilde Van Geel, Charles Six, Marcel Rijdams, Stefan Moens, Mireille Willems, Greet Callaerts.

Foto's: De Markten en ingezonden

Lay-out en druk:
Drukkerij Atlanta Schaffen

Oplage: 4.250

Advertentiewerving:
De Markten, 02 512 34 25,
demarkten@demarkten.be

Verantwoordelijke uitgever:
Elisabeth Mareels

De Vijfhoek is het maandblad van De Markten, Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel, 02 512 34 25, demarkten@demarkten.be, www.demarkten.be
www.facebook.com/demarkten.brussel
0448.654.692 RPR Brussel

Met de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De Markten maakt deel uit van N22, het netwerk van de 22 Brusselse gemeenschapscentra.

Steun De Vijfhoek:

Uw steun blijft welkom op rekeningnummer BE62 4331 1470 6161 van De Markten met vermelding 'steun de vijfhoek'. Voor het aprilnummer van De Vijfhoek zijn teksten en aankondigingen welkom tot uiterlijk 13 maart. Artikelwerving: De Markten, 02 512 34 25, demarkten@demarkten.be

De redactie behoudt zich het recht voor om teksten in te korten of aan te passen.

Openingsuren kantoren & onthaal:

Het onthaal van De Markten is geopend op:
- maandag en dinsdag 9 tot 20u
- woensdag en donderdag 9 tot 20u
- vrijdag 9 tot 17u
- zaterdag 9 tot 13u
(behalve tijdens de schoolvakanties)
Gesloten tussen kerst en Nieuwjaar.

Wie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest woont, kan De Vijfhoek gratis ontvangen.

Woont u buiten Brussel?

Dan krijgt u De Vijfhoek door € 12,50 over te schrijven op rekeningnummer BE62 4331 1470 6161 met de vermelding van 'Abonnement De Vijfhoek'.

Wist je dat je al onze publicaties ook online kan bekijken?

Surf naar www.demarkten.be/publicaties. Wil je onze e-nieuwsbrief ontvangen? Mail naar demarkten@demarkten.be of schrijf je in op www.demarkten.be.

De Markten respecteert je privacy. Je contactgegevens gebruiken we uitsluitend om je De Vijfhoek toe te zenden en je op de hoogte te houden van eigen activiteiten van Gemeenschapscentrum De Markten en aanverwante organisaties in de Vlaamse gemeenschap te Brussel. Je kan op elk moment een adreswijziging doorgeven of aangeven dat je onze informatie niet langer wilt ontvangen via demarkten@demarkten.be of De Markten, Oude Graanmarkt 5, 1000 Brussel. Voor meer informatie over je overige rechten conform de privacywetgeving, raadpleeg www.demarkten.be/uw-privacy.